

Orgel for fullt - Anders Eidsten Dahl

By [Magnus Mulligan](#) on 8/26/09 • Categorized as [Classical music](#)

Orgel for fullt

Anders Eidsten Dahl er definitivt en av de mest markerte organistene i landet og har nettopp sluppet platen «*Inspired by Bach*». Et mer ekspressivt og givende orgelspill skal man se lenge etter.

«Inspired by Bach» inneholder verk av ikke mindre enn fem komponister, fra tidlig 1700-tallsmusikk og til godt utpå forrige århundre. Først på platen er «Skizzen für den Pedalplügel» av Robert Schumann fra 1846. Det er deilig å høre at i hvert fall en organist her i landet er opptatt av musikalsk frasering og tør å bringe enkeltelementer frem i lydbilde. Den stigende sekvenseringen i Schumanns andre sats, «Nicht schnell und sehr markiert», er et godt eksempel på en musisering uten like, hvor Eidsten Dahl lar frasene blomstre frem til sitt optimale potensialet samtidig som han har kontroll over utøvelsen av tersene i høyre hånd. Tilsvarende oppblomstring møter vi i neste sats hvor han drar frem mellomstemmene i en mektig klang uten at det går på bekostning av intensiteten.

Arne Eggens verk *Ciaconne* er et av de større verkene for orgel i norsk musikkhistorie. Verket er etter min mening dualistisk, med kombinasjonen romantisk linjeføring satt i kontrast til bombastiske, feite og delvis dissonerende akkorder. Eidsten Dahl trekker frem de Wagner- inspirerte, oppadgående melodilinjene som med jevne mellomrom utløses i et orgasmisk høydepunkt av stort kaliber. Like etter er ikke Eidsten Dahl redd for å ta det helt ned i styrkegrad og intensitet, noe som gir lytteren litt hvile etter akten før det hele begynner på nytt. Det gleder meg også at Eidsten Dahl fremhever den humoristiske rytmikken som gir en deilig avveksling mellom slagene. Det hele ender godt med en orgelsk durakkord.

Etter Eggens svært krevende verk kan man slappe av med **Schumanns** «*Studien für den Pedalflügel-Sechs Stücke in kanonischer Form*» fra hans opus 56. Eidsten Dahl former musikken på en fantastisk måte som gir en åndelig og nesten himmelsk sinnstemning. At tempo er stabilt samtidig som man vet hvilke avfraseringer man kan holde igjen på er en av musikerens dyder, en dyd Eidsten Dahl innehar og benytter seg av til det fulle. Den svale karakteren i kombinasjon med det bestemte uttrykket er Eidsten Dahls gjennomgående moment i innspillingene av Schumann. Eidsten Dahl viser nok en gang sin kunstneriske kompetanse ved å skape en indre fremdrift med å markere overbindinger og synkoper med en passlig markering i form av tyngde, og ikke stryke som musikere flest.

I **Fartein Valens** «*Pastorale*», opus 34, skaper Eidsten Dahl en grov bassklang, og med den lette overstemmen i tillegg til moderne mellomstemmer skapes det en mystisk, spennende og distansert stemning hvor man virkelig må skjerpe ørene for å få med seg hva som foregår. Denne karakteren er delvis gjennom i verket hvor man aldri kan forvente noe som helst. Nok en gang beviser Eidsten Dahl at han kan ta volumet helt ned til det minimale. Jeg tror imidlertid det kunne dødd enda mer ut i avslutningsakkorden i andre sats. Det hele avsluttes med en akkord av mytisk karakter som gjør at man blir sittende å undre fremfor å komme til en konklusjon.

Sist på plata tar Anders Eidsten Dahl med **Johann S. Bachs** sin korallfantasi «*Wo Gott der Herr nicht bei uns hält*». Dette verket oppsummerer og avslutter hva Eidsten Dahl virkelig står for, nemlig både melodisk utforming og frasering i tillegg til ulike klangfarger og karakterer. Verket gir en avslappende svære, og melodien har nesten en oboe- eller fagottklang som tar oss ned på bakken etter cd-ens musikalske fjell og daler. En særdeles bra førsteutgivelse organisten **Anders Eidsten Dahl** som jeg gleder meg til å høre mer av.

Av Magnus Mulligan